

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba...

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Ріб. Домі, на розі вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

З КАЛЕЙДОСКОПУ СВІТОВИХ ПОДІЙ.

ЗАКОНИ ПРОТИ СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ.

Нота правительства Балдина до правительства Радянського Союзу в справі допомоги британським страйкерам, як виявляється тепер, не була такою, як її буржуазна преса змальовувала.

Правительство Балдина в цій справі знаходилося між молотом і ковалом: одна частина його прихильників в парламенті критикує за гострим виступом проти Радянського Союзу, а друга намагається з ним тіснитися в інтересі торгівлі.

Колі радянське правительство не хоче робити законних перешкод допомозі страйкуючим британським майнерам, то за те британське правительство послуговується всіми своїми проти-робітничими законами, це й нові збирається ухвалювати.

КАНАДСЬКИЙ СЕНАТ СПОВНЯЄ СВОЮ ЧОРНУ РОБОТУ.

По довших коровадах федеральний парламент Канади ухвалив законопроект про пенсію для немічних стариків.

Це не перший і не останній законопроект, що загинув передчасною смертю в сенатській "шкарлатній салі".

Втім то й річ, що сенат для того й існує, щоб перевіряти і "чекувати" все те, що "виробив народ" в парламенті ухвалити.

СУДДІ В РАДЯНСЬКИХ РЕСПУБЛІКАХ.

Подала буржуазна преса дрібненьким друком в мало-видних куточках відомість про те, що в Радянських Республіках з 2,600 суддів — 1,116 є селяне а 882 робітники.

Дрібненьким друком подала вона цю відомість для того, щоб робітники й фермери за спортивними новинами не доглянули її і не пригадали собі, що можна створити такий громадський суд, в якому суддями можуть бути звичайні робітники і фермери.

ВБИЛИ ЩЕ ОДНОГО ХРУНЯ.

Телеграм з Варшави доносить, що 21. червня в місті Рівному, на Волині, під Польщею, вбито ще одного петлюрівського хруня, Радавіла (!) Оскілка.

Володимир Оскілко — це петлюрівський отаман, хоч не такий головний, як Петлюра, але такий отаман. Він пробував повалити Петлюру й самому стати "головним", але галицькі стрільці звалили бунт Оскілка й він втік до Польщі скорше за Петлюру.

Оскілко осів в Рівному, на Волині, і там за польські гроші видавав серед Українців найпогіршу газету на світі "Давні".

петлюрівських хуліганів, яких назвав "Українська Народна Партія".

Колі в Польщі почалося повстання пілсудчиків, Оскілко не зорієнтувався, почав плакати за польською шляхтою і його "Давні" засвітив білими шпальтами.

Перед нами оскілковський "Давні" з 25. травня, а в ньому телеграфічний привіт Пілсудському такого змісту:

Варшава, Маршал Пілсудський. Управу Української Народної Партії іменем Народу Українського Східних Земель вітає Тебє, Вождю, в тому історичному переоді, що збройно доконаний в обороні потоптаних прав і справедливости.

Український Народ бачить в Тебє, Пане Маршале, персоніфікацію той Польщі, що несе на Схід гасла вільности, рівности і братерства, найвищий доказ чого дав в 1920 році на полях України (хуся Ринице? — Р.).

Український Народ під наместом асрава, що Тобою народжена, не може бути побиєним. В започиткований Тобою акції оздоровлення відносин в Польській Республіці Український Народ бачить зворот з шляху негати його слушних інтересів на шлях здійснення тих ідеалів, що присвічували Твоїй боротьбі за її незалежність.

Кров жоніра—Україна, пролита на вулицях Варшави в ім'я тих гасел, що проголосив Ти, Пане Маршале, Український Народ уважає за поруку, що нова Польща не буде для нього мачухою і він здобуде повноту своїх прав, загартованих в національно-територіальній автономії Східних Земель. Непоруочною гарантією зреалізування наших вимог уважаємо негати передачу керонництва державним кораблем в Твої міщи і досвідчені руки і аби Ти, Пане Маршале, став на чолі Держави, яко Президент Республіки.

Нехай жоне Президент Польської Республіки Маршал Рісиф Пілсудський! Слава!

Іменем Управи Української Народної Партії Голова (—) Володимир Оскілко. Секретар (—) Володимир Ігнатюк. Рівне, 25-V 1926 року.

Ось так по рабській вітаючи ката українського народу, Оскілко одночасно в тому самому числі "Давону" під черним хрестом, "з великим сумом сповідає українське громадянство і еміграцію в Польщі-про трагічну смерть головного отамана" на вулиці Парижа.

Видно, що перебуваючи в Польщі отамани помиршили на спільній платформі служення польській шляхті, забувши ту "срамнотю годину", коли біглися за отаманство між собою. Тепер вже битися не було за що. Обидва жили на "пайку" в польській шляхті, отож доля їх здалася... до гробової дошки.

Хруням то нічого, а от Пілсудському — лишні видатки. До Петлюри на похорон посилає свою делегацію, а Оскілкові прийдеться йти в гріб купити. А казна-ж то Польщі тепер тяжкої сухоти дістала. Одним словом — тяжкі часи настали для хрунів, а Пілсудські тратити своїх найкращих союзників.

ЕЛЕКТРОФИКАЦІЯ ДНІПРОВИХ ПОРОГІВ НА УКРАЇНІ.

Недавно в Нью Йорку підписано угоду між представниками Радянського Союзу з одного боку і з гідротехнічною Кулер компанією — з другого про будову на Дніпрі найбільшїх електростанцій в Європі.

Угоду від імені уряду СРСР підписали І. А. Чижевський, голова комісії для електрифікації Дніпра і представник Всесоюзної Ради Нар. Господарства, А. В. Прігарін. Представники Кулер компанії вийдуть в місяці липні на Радянську Україну, щоб на місці перевірити плани і розпочати вступні роботи.

Електростанція, що буде побудована над Дніпровими порогами між Дніпро-Петровським (був Катеринославом) а Запоріжжям, на 600,000 киловатт, буде найбільшою електростанцією не тільки в С. Р. С. Р., але й в цілій Європі.

Проект обіймає також будову каналу зі шлюзами, щоб уможливити безперервну їзду кораблів Дніпром, будову залізниць до залізного району Кривий Ріг, до марганцевого району Нікополь і до вугільного До-

нецького басейну. Крім цього буде побудована передаточна лінія для доставки електричної енергії до фабрик і заводів Полудневої України.

В колі 100 миль від місця, де буде побудована електростанція, знаходяться поклади вугілля Донецького басейну, пісця оцінки 59,000 мільйонів тон, поклади залізної руди в Кривому Розі на 700 мільйонів тон і поклади марганця в Нікополі 80 мільйонів тон, крім покладів інших мінералів в районах Артемівська (був Бахмут) і Славянська.

В передвоєнний час ця територія була найбільшим індустриальним центром в Росії, даючи річно 30 мільйонів тон вугілля, 3 мільйони тон чавуна, 7 мільйонів тон залізної руди, крім різних хемічних і металургічних продуктів.

Тепершня продукція доходить до 70 процент передвоєнного стану. Будова проектованої електростанції, каналу і залізниць приєднана до скорого розвитку гірничої і металургічної індустрії на Радянській Україні.

"ПОСОЛЬСЬКА НЕТИКАЛЬНІСТЬ".

Демократична польська республіка забезпечує конституційною нетикальнїстю послів, як представників народу. Забезпечує на — папері, бо в дійсності кожний паршивий жандарм має свою окрему "конституцію" і по прикладу своїх старших начальників, хоч-би й варшавських міністрів, робить, що йому подобається.

Ось недавно був знову один характерний випадок "нетикальности" послів польського союму.

З Західної України наспіли подорожні арештування українських комуністичних послів т.т. Томи Приступу і Андрія Пашука. З них довідуємось ось що:

Вночі з 14. на 15. травня, о годині 1-ій вночі, на станції Ковель до потягу, що їхав до Варшави, увійшло 10 жандармів в товаристві шпіона і арештували т.т. Андрія Пашука і Тому Приступу, соймових послів, що їхали до Варшави.

На протесті послів, які заявили, що вони як нетикальні, не можуть бути арештовані, жандарми відповіли, що роблять це по наказу воеводи Домбського. Теж командант жандармерії в Ковелю, що був в той час на станції, на протест послів, що покликувались на свою нетикальність/забезпечену конституцією, — відповів з насмішкою:

— Тепер конституція завішена на кілку! Після цього послів відвезено поліційним автомобілем до начальника ковельської дефензиви, де просиділи вони до п'ятого ранку. Тоді прибуло з Луцька татарове авто з шпіонами і кільканадцятьма жандармами, які оточили обох послів гострими багнетами, впакували на авто і відвезли до Луцька.

В Луцьку перевели в них особисту ревізію і в супроводі 15 жандармів з машинним карабіном відвели до дефензиви. Держали їх в синах цілих 4 години і ніяких протоколів не списували. Коли арештовані домагалися побачення з воеводою, їм відмовили. В 4-ій го-

дині по подудні в приватних помешканнях обох послів (в Луцьку) переведено ревізію.

Колі вкінці послів Пашук і Приступа добилися побачення з прокуратором Окружного Суду в Луцьку, то довідалися, що вони дійсно арештовані і будуть розміщені в поодинокі тюремні камери. Списати протоколи, або давати які-будь висноски, прокуратор відмовився. Після цього наказав відвести послів до тюрми, де в них ще раз переведено ревізію і відібрано буквально

все, що мали при собі. Т.т. Пашук і Приступа просиділи в тюрмі до 17. травня, до 7-ої години ввечері, доки з Варшави не прийшов наказ випустити їх на волю. Це сталося тільки завдяки Комуністичному Посольському Клубові, який домагався негайного звільнення арештованих послів в міністра Маковського.

Так виглядає посольська нетикальність, забезпечена конституцією "демократичної" польської республіки.

УРЯДОВІ АФЕРИ В ЮГОСЛАВІЇ.

Велитенські події в Англії та сенсаційна "революція" в Польщі так захопили увагу всіх тих хто цікавиться міжнародними справами, що якомсь зовсім непомітно проходили звістки про різні події в невідомих країнах а зокрема на півдні Європи та в країнах балканських.

Лишень шахрайсько-терористичним вибором Румунії присвячено в наших часописах трохи більше місця. Про закінчення же скандальної процесу угорських урядових фашингів, про режім пангалловської диктатури в Грещі та рішучу зміну її "орієнтації" (замість Англії в бік Італії), про болгарсько-югославські урядові афери — про все це читавемо лише зрідка.

Бо й справді: що ці "дрібниці" в порівнянні з великими подіями у великих капіталістичних державах? Одну з "дрібниць", а саме урядову кризу в Югославії варт все-ж тут схарактеризувати. Особливо тому, що вона зайвий раз освітлює суть сучасного парламентаризму і показує, як загинув революційно-селянська партія, коли зрадницькі провідники ведуть її по шляху порозуміння з буржуазією, по шляху опортунізму та угодовства.

Югославська монархія, як відомо, уявляє з себе таку-ж реакційну країну, як і сусідні: Болгарія, Греція, Угорщина, Румунія. В ній, як і всюди на Балканах, панує жорстокий вицисл пращючих мас, кривавий терор супроти комуністичної партії та гноблення усіх націй, що її заселяють пануючою сербською буржуазією. Урядовою партією в цій штателі редакції, що дає притулок десяткам тисяч недовибитків російської контрреволюції, була майже увесь час від створення Югославії, фашістська сербсько-націоналістична "народно-радикальна" на чолі з 80-літнім Пашічем, з тим самим Пашічем, що разом з Пуанкаре і подібними, найбільше винен у вибухові світової війни 1914—1918 рр. Опозицію склали дрібно-буржуазна "демократична" партія та "хорватська республікансько-селянська" партія, що її проводирем був Степан Радіч. Поміж "лівими блоком" з цих двох партій та пра-во-фашістськими урядовими групуваннями шла довший час запекла боротьба, що привела до роспуску парламенту і нових виборів у лютому 1925 року.

Пашіч ужив всіх "заходів" аби здобути слушну більшість. Терор був, діялися кров, військо до допомогою врангелівської офіцери "керувало" виборчими... Але наслідки були мізерні. Урядові партії одержали лише 162 мандати, а опозиційні — 153.

"Більшість" була дуже нестала і Пашіч вирішив йти на згоду з Радічем. Старий лис бачив, що становище в країні занадто складне, зовні йшла загроза з боку Італії, Болгарії, Угорщини. В середині — зростала опозиція, непокоїла компартия, підносила рух серед повелезних Чорногорців, Македонців, музуламів.

Політичний крок Пашіча мав успіх. Радіч, що його перед виборами посадили до в'язниці, не спинився перед зрадочесними інтересами хорватського селянства, відразу перевернувся з республіканця в монархіста, понав з в'язниці просто до уряду. Революційному селянському рухові в Югославії та на Балканах ця зрада завдала ве-

личезний удар. Доба "медового місяця" поміж Пашічем і Радічем недовго тяглася. Сербський шовініст хорватський націоналіст ніяк не могли звикнути до урядового співжиття. А тут ще на Радіча натискали селянські маси Хорватії, що ніяк не мирилися з його політикою. Загроза розриву та повероту до попередньої боротьби повставала кілька разів. Обидві партії гарячково готувалися до цього, але звичайно, в межах... парламентських звичаїв. Адже-ж Радіч забув колишні методи революційної боротьби, по тому, як побував у ролі урядово-королівського бюджетолога.

"Парламентська" боротьба набула такого характеру: опозиція піднесла галас про шахрайство урядової партії радикалів, а урядова партія про шахрайство опозиції. Один одного обвинувачували в брудних спекуляціях та звичайно-сінькому шахрайстві. Доказ того, що хтось з двох є більшим шахраєм і мав бути в даному разі перемогою. Довести перевагу в шахрайстві радикальної партії вдалося опозиції. В звязку з тим уряд радикала Узуновича, що прийшов на зміну пашічо-радічівському, полався до димісії.

Подобиці цих парламентсько-урядових афер, що привели до нової кабінетної кризи в Югославії такі:

Першу атаку на недавніх приятелів хорватської селянської партії почали Пашічіві газети. 22. квітня газети опублікували низку документів з кореспонденції провідників хорватської партії Радіча, що свідчать про те, що вони беруть участь в брудних аферах, використовуючи на це урядове становище міністрів, що належали до їх партії. За передачу замовленя на різні державні постанови діалося великі "про-візії". За надачу, наприклад, постанови телефонних апаратів для міністерства пошти і телеграфів провідники партії Радіча одержали 800 тисяч динарів. Темну участь брали вони і в справі надачі концесій нафти американській фірмі "Стендарт Ойл Компані". Ефект викриття був великий. Обвинувачували в злочинних аферах і самого Степана Радіча і його брата, колишнього міністра освіти, Павла Радіча і віцепрезидента партії — Машека.

У відповідь на обвинувачення ці шановні політики звязалися за ту-ж таки зброєю. Вони висунули проти ватажків радикалів ще гірші обвинувачення. Степан Радіч на великих прилюдних зборах заявив, що провідники радикалів і колишні міністри Стояннич, Янкович, Маркович і інші одержували величезні хабари та спекулювали. Особливо-ж скандальною справою зробилася, коли виявилось, що син Пашіча — Радомір Пашіч, використуючи становище свого батька, займався систематичним шахрайством. Тільки від чехословацького уряду, за "сприятання" торговлі Чехословацями з Югославією, спритний синок свого спритного батька одержав 5 мільйонів чехословацьких корон. Колі справа про злочин Пашіча-сина мала розглядатися в суді, він втік за кордон.

Скандал з радикалами завтеминив скандали з прибічниками Радіча. Опозиція використала викриття афер радикалів у парламенті. У звязку з тим, що від радикальної партії відколосило кілька послів, що та-

кож різко виступили проти шахрайств провідників, опозиція мала більшість, висловила недо-віря урядові. Уряд димісіював. Радіч переміг.

Але... Але вороги знову пішли на мирову. Газети повідомляють, що Узунович договорився з Радічем. Скомпромітовані зщверш провідники обох партій знаходять порятунок в новому порозумінні. Твориться знову коаліційний уряд... шахраїв. Радіч все нижче котиться. Уряд Югославії все краще рафінюється, як уряд спекулянтів, хабарників та злодіїв. Колісь могутня хорватська республіканська селянська партія, зраджена провідниками, згубила революційність і переживає добу розкладу та занепаду.

Мик. Шпр—.

ПОПІ І ПОЛЬСЬКІ ЖАНДАРМИ ПРОТИ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ.

На Волині підчас Великодних Свят переведено всюди збірки на політичних в'язнів. Польська жандармерія в багатьох місцях, наприклад, в Луцьку, зібрані датки сконфіскувала, а самих збирачів арештувала.

Негативно до збірки поставилися також українські попи, які звизали населення не давати датків для в'язнів, бо вони не хотіли сповідатися.

Колі переказати з однієї місцевости до другої або переносити з одного помешкання до другого, то забувають повідомити зараз нашу адміністрацію, аби змінила Вашу адресу. При цім не вистарить подати тільки нову, але конше потрібно подати і стару Вашу адресу.

Колі переказати з однієї місцевости до другої або переносити з одного помешкання до другого, то забувають повідомити зараз нашу адміністрацію, аби змінила Вашу адресу. При цім не вистарить подати тільки нову, але конше потрібно подати і стару Вашу адресу.